Bijlage 0 Nieuwe opties in de 2013 upgrade van WinGPS 5 Voyager

Beschreven worden de nieuwe opties in de juni update van WinGPS 5 Voyager 2013 t.o.v. de 2012 versie. Dit als aanvulling op bovenstaande handleiding.

Verbetering en uitbreiding vaarwegennetwerk

Het Europese vaarwegennetwerk is onderverdeeld in Binnenwateren Nederland, Noordzee, Waddenzee, IJsselmeer & Markermeer, België &Luxemburg, Duitsland en Oost Frankrijk. Nieuw zijn Zweden en Baltische Zee (Oostzee) en Noord Frankrijk.

Zie de status van het netwerk in de figuur hierboven. Nederland, Duitsland en België is bijna volledig gedekt. Vaarweginformatie met o.a. doorvaarthoogten, bedieningtijden en VHF kanalen is aangebracht voor bijna alle vaarwegen. Voor de hoofdvaarwegen zijn ook de vaarwegkilometers aangegeven. Het netwerk bevat bijna 15000 bruggen en sluizen.

In Nederland zijn nu bijna alle vaarwegen van 1m of dieper meegenomen, waardoor meer bruggen in de database zijn opgenomen o.a. in Friesland, Noord Groningen en Drenthe.

Het Duitse netwerk is uitgebreid met alle vaarwegen van NV-Verlag's Binnen 1,2,3 en 4 rondom Berlijn. Voor kleine schepen kan nu ook een Oostzee-route van Amsterdam naar Kiel binnendoor langs de Veenkanalen worden gepland (zie fig, rechtsboven). Tevens is het Duitse netwerk voorzien van actuele brug- en sluisinformatie m.n. volgens WESKA.

Voor Frankrijk is de Maas, Moezel en Rijn-Marne kanaal nu voorzien van bruggen, sluizen en foto's. Het Franse netwerk loopt van de Maas en Rijn via de Rhône naar Marseille en Parijs. Voor 2013 is een verdere uitbreiding van het Franse vaarwegennetwerk gepland

Voor een rondje Zweden is ook het Gøta kanaal opgenomen met bruggen en sluizen.

DKW Hybrid formaat

Vanaf de 2013 edities van WinGPS 5 wordt ook DKW Hybrid formaat ondersteund welke naast de DKW2 kaartenset met legenda ook een waypoint-database kan bevatten. Deze waypoints kan in het menu bij Waypoints/Groepenbeheer naar wens worden geselecteerd. Namen en betonning in een waypointdatabase blijven ook bin roterende kaarten rechtop leesbaar.

Voor weegave van pijlen of andere icoontjes welke vast t.o.v. de kaart gedefinieerd zijn is het waypointformaat in de 2013 versies uitgebreid. Zie fig. rechts.

Ook is compact online updaten van de database mogelijk zonder dat de hele kaartenset hoeft te worden gedownload. Het DKW Hybrid formaat kan ook worden uitgebreid met kaartcollecties en informatiedatabases.

Waypointtype eigenschappen				
Algemeen				
Naam:	Aanbevolen vaarrichting			
	Richting is noord gekoppel			
Icoon				
Centrum: terugzetten				
Overlay:	• teken overlav			

Nieuwscentrum

Om het bijwerken van WinGPS en DKW2 kaarten te vergemakkelijken is het WinGPS 5 voorzien van een Nieuwscentrum (zie fig. hieronder). Zoals de naam al zegt geeft deze ook informatie over o.a. nieuw verschenen kaartensets, updates die u via uw account dient binnen te halen. Als u een nieuwsbericht gelezen hebt of een update gedaan heeft wordt deze een volgende keer niet getoond. Zo blijft het nieuws actueel.

Het Nieuwscentrum is standaard zichtbaar bij opstarten als er een internetverbinding is. Als u dit niet wilt kunt u links onder "Niet controleren bij opstarten" aanvinken. Ook kunt u via het menu bij Help het nieuwscentrum oproepen. Met de knop rechtsonder kunt u alles bijwerken wat er voor u beschikbaar is. Denk aan de wekelijkse BaZ van de 1800 serie.

	^
Kaartupdate(s) beschikbaar <u>Bijwerken</u>	
Er zijn updates voor 25 kaarten beschikbaar om te downloaden.	
DKW 1800 (Editie 2012) (25 updates) Nieuwste update: 1-2-2013	
Oktober updates DKW Imray en DKW UK1	
DKW Vaarkaart Nederland 2012	
DKW Vaarkaart Fryslân 2012	
DKW IENC Duitsland verkrijgbaar	
Niet controleren bij opstarten Alles bijwerken	

Met het Nieuwscentrum kunt u de BaZ van de 1800-serie, het vaarwegennetwerk en de database van DKW Hybrid kaarten bijwerken. Bijv. met nieuwe dieptestaten Waddenzee, bedieningstijden en nieuwe jachthavens.

Maximaal toegestane vaarsnelheid in motorbedrijf

Bij Bestand/Eigenschappen/Planner staat nu een vinkje standaard aan welke in motorbedrijf uw vaarsnelheid kan beperken tot de maximaal toegestane vaarsnelheid. Een snelle motorboot wordt dan beperkt op de binnenwateren maar kan vol gas op het IJsselmeer. Als het vinkje wordt uitgezet is een snelle boot eerder op bestemming maar is wel in overtreding. De maximum snelheid is in de huidige versie aangegeven voor de belangrijkste vaarwegen van Nederland. Alleen voor gemotoriseerde vaartuigen geldt de snelheidsbeperking. Voor zeilende zeilboten geldt deze beperking niet.

Netwerkroute langs varen met XTE balk en CTS.

Het routenetwerk op de vaarwegen wordt zo veel mogelijk nauwkeurig midden in de vaargeul aangegeven. Tijdens het langs varen stuurt u met het XTE balkje op gepaste afstand van de beroepsbetonning. De CTS langs de route is ideaal om netwerkroutes op open water te volgen zoals bijv. de Waddenzee.

width: 200 m 🔹	CTS: 315°	XTE: 0 m

Energiezuinige NMEA monitor

De NMEA-monitor wordt gebruikt om de inkomende NMEA berichten van de instrumenten te kunnen bekijken. In WinGPS 4 en 5 staat deze datastroom standaard aan. Op sommige PC's kan dit echter tot hoge of zelfs overbelasting van de aangeroepen Windows routines leiden. Door aanvinken van NMEA weergave onderbreken kan onnodig energieverlies of zelfs vastlopen worden voorkomen.

Voor een update is een nieuwe NMEA monitor ontwikkeld, welke geen gebruik meer maakt van de Windows routines. WinGPS 5 is hiermee stabieler en zuiniger geworden !

Optimale weergave toegenomen AIS verkeer

Bij beeld/eigenschappen AIS zijn vinkjes toegevoegd om het dichtslibben van de kaart door AIS drukte tegen te gaan.

O.a. kunnen de namen van stilliggende AIS schepen worden uitgevinkt. Pleziervaart (Class B) en stilliggende schepen kunnen optioneel geheel worden uitgezet. Bij uitzoomen worden de namen kleiner tot ze verdwijnen. De SOG snelheid kan nu op de kaart worden getoond en de koerslijntjes van AIS schepen kunnen optioneel worden uitgezet.

De standaardinstelling geeft ook bij langs varen van aanlegplaatsen en jachthaven een

rustig kaartbeeld. Bij het uitzoomen worden de naam- en snelheidslabels kleiner tot ze verdwijnen. Deze optie kunt u ook uitzetten.

De targetlijst is uitgebreid met de hoek (BRG Tevens zijn routines ingebouwd om door zonnevlammen beschadigde AIS berichten te negeren.

Getijkoppeling netwerkroutepunten ideaal voor een wantijoversteek

Een LAT diepte, getijde station en fase kunt aan een (wantij-) routepunt koppelen m.b.v. het routebewerk knopje.

Dit werkte alleen voor een openleg route maar nu ook voor een netwerkroute. Hierdoor wordt uitzetten van een route over een wantij eenvoudiger. Zie fig. rechts een oversteek van de Boontjes bij Harlingen voordat deze uitgebaggerd was.

Aanbevolen wordt om op de grens van het diepe water voor het wantijroutepunt (bijv de 2 m lijn) een extra routepunt te zetten. Vanaf dit punt wordt de route als streeplijn getekend als het wantij niet gepasseerd kan worden.

Door starttijdvariatie kunt u het tijdslot en de beste vertrektijd bepalen voor de wantijroute bepalen.

Drifthoek nu zichtbaar in geëxtrapoleerd (rood) bootje

De heading van het rode bootje dat langs met de tijdbalk langs de route kan worden bewogen wordt nu ook aangegeven. De drifthoek is de verschilhoek met de routelijn (COG). Deze is nu bij stroming goed zichtbaar waardoor betere analyse mogelijk is van de uitgezette route. De neus staat tegen de stroming in. Zie de figuur hiernaast op het Marsdiep.

Netwerkpoort

Een van de meest krachtige nieuwe opties van de WinGPS 5 Pro en Voyager 2013 is de uitbreiding van Instrumentenbeheer met een netwerkpoort. Het opent de weg om te communiceren met navigatielaptops, tablet en smartphones in een netwerk of via internet op afstand. Hiermee kunt u bijv. een WIFI AIS Transponder uitlezen. Deze stuurt behalve AIS berichten ook GPS gegeven van het eigen schip uit. Zie figuur.

🚳 Instrumentbeheer	- 0 <mark>- X</mark> -
Poorten - Orten -	
COM1 - Communicatiepoort (COM1)	<u>^</u>
IletworkPort Eigenschappen easyTRX2 WIFI Image: Dit instrument gebruiken	
Eigenschappen	
Image: Contract of the second seco	Annuleren

Eventueel kunt u de seriële multiplexeringang van de easyTRX2 ook nog gebruiken om één extra instrument aan te sluiten bijv. een dieptemeter of een PB200 weerstation met wind, kompas en GPS(zie figuur onder). In dat laatste geval heeft u een GPS van de Transponder en een van de PB200. Door de juiste Talker ID bij GPS Eigenschappen in te stellen kunt u de juiste GPS kiezen.

U kunt meerdere Netwerkpoorten aanmaken maar nog niet meerdere dezelfde instrument. Een 2^e Netwerkpoort kunt gebruiken om alle inkopende data via UDP te broadcasten naar de smartphones of tablets op het boordnetwerk. Via TCP/IP is het doorsturen naar een online PC met WinGPS op afstand mogelijk.

Voor iedere netwerkwerkpoort dient u het serveradres en het poortnummer in te vullen en deze in Instrumentenbeheer te verbinden aan een eigen AIS ontvanger. WinGPS Pro of Voyager plot bij starten van de communicatie alle AIS targets op de kaart.

De Netwerkpoort staat standaard op TCP/IP Client maar ook kan gekozen worden voor UDP en Server mode of combinaties.

TCP/IP is een gegarandeerde verbinding met één (Client) of meerdere (Server) apparaten. UDP is een snellere niet gegarandeerde verbinding waarbij NMEA berichten worden uitgezonden (broadcast) te gebruiken voor één (Client of meerdere (server) apparaten.

Door UDP te ondersteunen kunnen de apparaten NMEA via UDP broadcasts verzenden en kunnen meerdere andere apparaten (PC's, tablets) dit ontvangen echter alleen binnen een netwerk en niet via internet.

Op een netwerkpoort die als Server wordt ingesteld kunnen meerdere Clients inloggen. Bijv. In instrumentenbeheer van de PC aan boord is AIS Transponder (met GPS) op de USB COM poort in Instrumentenbeheer gezet en er is ook een Netwerkpoort gemaakt. Deze staat als TCP/IP Server ingesteld met aangevinkte optie Verzend op andere poorten. (zie fig. hieronder). Om te functioneren moet er een (repeater) instrument aan worden gehangen.

Als de server PC online staat kunnen PC's meerdere online PC's met WinGPS Pro of Voyager hierop inloggen als in Instrumentenbeheer een Client Netwerkpoort is aangemaakt welke verbonden is aan een AIS en GPS instrument (als fig. boven). Deze client PC's varen dan als het ware mee met dat van de server pc aan boord.

Door <u>Connectify Hotspot</u> op een netbook te installeren wordt deze een WIFI hotspot. Uiteraard kunt u ook een WIFI router aansluiten. Als de Netwerkpoort als Server staat ingesteld kunnen meerdere NMEA apparaten inloggen. Denk bijv. aan en aan tablets of smartphones met easyAIS Radar app.

De app ontwikkeling van Stentec is m.n. gericht op deze koppeling met laptop of minipc aan boord in severmode. Denk aan DKW2 kaarten of de tablet en aan een polair diagram app voor smartphone waarop ieder bemanningslid kan inloggen. In het kader van goed zeemanschap kunnen de tablets en smartphones ook stand alone gebruikt worden met eigen GPS en Kompas en DKW Hybrid kaarten.

Image: Second system Image: Second system Image: Secon	strumenten •	GPS-ontvanger S Eigenschappen Dit instrument gebruiken
NetworkPort TCP://server:5103 Eigenschappen	Netwerkpoort	Eigenschappen
۲ کاریکی کاریکی	Algemeen Naam: Omschrijving: Protocol: Netwerkpoort: Verbindingstype: Serveradres: Zend berichten:	NetworkPort TCP://server:5103 TCP UDP 5103 Client © Server localhost Verzend op andere poorten ontvangen NMEA.
	<u> Help</u>	OK Annuleren

Gebruikershandleiding WinGPS 5 Voyager 2013, © Stentec Software, 2013

Uitgebreide kleurinstellingen

WinGPS 5 2013 biedt de mogelijkheid om de kleuren en de maximale breedte van uw routelijn en ook die van het vaarwegennetwerk zelf in te stellen. Een route of netwerklijn heeft standaard een zwarte achtergrondkleur als rand welke ook instelbaar is.

Zo kunt u een dunne route in weinig opvallende kleur instellen welke de soms drukke vaarwegbeeld verstoort, of juist een duidelijke netwerk in blauwe water kleur.

Om duidelijker aan te geven welke deel van uw route u kunt zeilen, kruisen of motoren zijn bij Voyager ook deze kleuren apart in te stellen.

Kleuringstellingen zijn te vinden in het menu bij Beeld/Eigenschappen/Algemeen/Kleuren.

🔇 Beeld			×
Algemeen Hoot	fd kaartvenster Extra ka	aartvenster 1 Extra kaartvenster 2	-
	Kleurinstellingen Algemeen		
Scherm	Kaartachtergrond:	Selecteer kleur	
Cabaal	GPS-cursor		
Schaal	Met fix:	Selecteer kleur	
	Zonder fix:	Selecteer kleur	
Irajecten	Waterwegennetwei	k instellingen	
	Netwerkkleur:	Selecteer kleur	
Kleuren	Niet bevaarbaar kleur:	Selecteer kleur	
	Netwerk achterground	deur: Selecteer kleur	
	Max breedte:	2	
	Routekleuren	Zichtbaar Actief Bewerkt	
	Motoren:		
	Zeilen:		
	Kruisen:		
	Achtergrondkleur:	Selecteer kleur	
	Breedte van leg lijnen:	2	
@ <u>H</u> elp (F1)		OK Annuleren	

Toon de verboden vaarwegen voor uw schip

Het deel van het routenetwerk waar uw schip niet mag varen kunt u ook laten tonen in een rode of instelbare kleur. Om dit deel voor u verboden deel te bepalen worden de wettelijk toegestane afmetingen vergeleken met de lengte, breedte, diepgang en masthoogte welke u heeft ingesteld bij

Bestand/Eigenschappen/Schip/Afmetingen. Schakelen van Staande naar gestreken mast in Route bewerk mode verkleint dus het aantal verboden vaarwegen.

Deze optie is handig om te kijken welk deel het netwerk diep en breed genoeg is. De toegestane hoogte is een speciaal geval. Vaak zijn er geen wettelijke hoogtebeperkingen maar wordt wel een doorgaande route belemmerd door vaste bruggen of hoogspanningsleidingen.

Voor deze optie dient u

Beeld/Eigenschappen/Routes de opties "Toon Routenetwerk" en "Toon niet bevaarbare netwerkdelen" aan te vinken.

A stat
Schip
Algemeen   Afmetingen   Lengte: 13,00 m   Grootste breedte: 4,35 m   Diepgang: 1,10 m   Hoogte staande mast: 3,20 m   Hoogte gestreken mast: 2,30 m
GP5-ontvanger positie   X: 5,00 m   Y: 0,00 m
+ @ Help (F1) OK Annuleren

De rode vaarwateren zijn verboden en waarschijnlijk onbevaarbaar voor het aangegeven schip. Of varen in de blauwe vaarwateren mogelijk is hangt af van vaste bruggen en hoogspanningslijnen. Daarvoor moet een route worden uitgezet.

Bijgewerkte Polairen database en NLTides.

WinGPS 5 Voyager 2013 heeft een bijgewerkte database met Polaire Diagrammen. Zorgvuldig samengesteld uit de laatste meetbrieven, zoals deze 6 februari beschikbaar waren. Dus inclusief de in 2012 gemeten schepen.

Ook de NLTides database is bijgewerkt zodat u tot 31 dec 2013 de getijstroming en de getijdestations in beeld kunt brengen.

Voorbeeldroute met kleurinstelling en verboden vaarwater

Een route van Stavoren naar Lauwersoog met een groot zeiljacht in één lange dag gevaren.

Er kan worden gezeild op de blauwe routedelen. De rode delen moet op de motor gevaren worden omdat daar kruisen niet mogelijk is. Dit is ingesteld door de eigenschappen van routepunt Stavoren op "Zeilen niet kruisen" in te stellen via het Bewerk route menu, knop

R

De blauwe vaarwateren zijn de vaarwateren waar het toegestaan is om te varen voor dit schip van L=15, B4,2 en D=1,90 met H19,2m. De niet toegestane wateren zijn in grijs ingesteld.

Dit voorbeeld toont het optimale gebruik van de kleurinstelling. Bij Beeld/Eigenschappen/ Route zijn de opties Toon Routenetwerk en Toon niet bevaarbare netwerkdelen aangevinkt. Vaarwater waar varen met dit grote schip niet is toegestaan is voor dit voorbeeld grijs ingesteld bij Beeld/Eigenschappen Kleurinstellingen.

Routeplanner info

Pro en Voyager zijn uitgebreid met een handig Route info schermpje. Zie ondrstande figuur links boven. Dit kunt u aanzetten via het Menu bij Routes.

Indien bekend in de database van WinGPS, toont het op de (hoofd-) vaarwegen continu de vaarwegkilometers van de huidige positie. Indien van toepassing wordt links in blauw het VHF informatiekanaal aangegeven (blokkanaal) en rechts het meldkanaal.

Doorvaartbreedte bij bruggen langs route en netwerk (zie figuur hieronder)

Optimaal kaartbeeld

Bij Beeld/Hoofdknoppenbalk zijn menu knopjes toegevoegd voor een overzichtelijk kaartbeeld. Van links naar rechts: Zichtbaar maken waypoints, waypointnamen en vaarwegennetwerk.

Door de muiscursor over een vaarweg te bewegen ziet u de op vaarwegen geeft naam, km en toegestane diepgang. Deze Mouse Over optie geeft alleen de naam en subnaam van waypoints en bruggen als de waypointnamen niet zichtbaar zijn (knopje uit).

Op waypoints en vaarwegen kan nu worden geklikt voor aanvullende informatie. Behalve als er een route over de vaarweg heen ligt.

Aan ieder waypoint kan aanvullende op de naam en subnaam een link naar een document of naar een website worden toegevoegd. Zie de Testboei wp12 uitgezet op het IJsselmeer via Bewerk waypoint, In het Linkveld bij Waypoint eigenschappen wordt een link aangeven naar de plek van een Testlink.txt. Door op het wp te klikken opent het tekstdocument. Hetzelfde geldt voor een html of website (url). Op deze manier kunt u uw database maken met foto's.

wp12 Testboei link	Waypoint eigenschappen × Naam: wp12 Breedtegraad: 52° 24' 07,996" N Lengtegraad: 5° 03' 19,435" O Subtekst: Testboei link Type: 24u - Type 05 Link: Testlink tyt
Algemeen Naam: wp12 Subtekst: Testboei link Link: \\SERVERHEEG\Users\wouter kuik\Wy Documents\Temp\Testinl Naampositie: Image: State of the st	
Type Selecteren 24u - Type 05 Selecteren Positie Breedtegraad: 52° 24' 07,996" N Lengtegraad: 5° 03' 19,435" O Proximity waypoint Afstand:	Bestand Bewerken Opmaak Beeld Help Dit is een gele ton met licht. Moet linksom gerond worden.
Image: Constraint of the second se	35 <i>IJmeer</i> 50

De subnaam van een waypoint wordt herkend als (skype) telefoonnummer als dit begint met een + en daarna 10 tot 12 getallen. Zoals +31515443515. Zie bijv. de Jachthaven van Vaarkaart Nederland 2013 hieronder. Let ook op de MouseOver bij het jachthaven icoontje.

Vaartijden optie en gemiddelde stroming.

Bij Eigenschappen/Planner kunt u optioneel aangeven welke tijden per dag en dagen per week u wilt varen. Van belang voor een optimale route bij meerdaagse reizen. Deze kan afwijken van de optimale route al Vaartijden optie uit staat en u achter elkaar doorvaart. Meestal dwingen bedieningstijden u dan om te overnachten.

De overnachtingsplekken langs de route worden als witte cirkeltjes weergegeven. Bij Beeld?Eigenschappen/Routes kunt u de passage tijden aanzetten. Met de aankomstdag en tijd boven die van de vertrek de volgende dag of na het weekend.

Ook de gemiddelde stroming van rivieren wordt nu meegenomen bij het routeplannen. Samen met de vaartijden optie bepaald WinGPS een beter planning voor meerdaagse route. Door op deze vaarwegen te klikken ziet u de locale gemiddelde stroming. Denk aan de IJssel. Als de vaarsnelheid (te) laag of zelfs minder dan de stroomsnelheid dan vindt WinGPS in de meeste gevallen een andere maar langere optimale route.

AIS aanvaringsalarm

Het AIS geluidsalarm voor stilliggende schepen is uitgezet. Als u bij Instrumenten/AIS/AIS instellingen het geluidsalarm aan heeft staan, dan werk wordt er allen gewaarschuwd als er aanvaringsgevaar is voor een varend schip. Als het visuele alarm aanstaat dan werkt dit ook voor stilliggende schepen.

Instelbare trajectbreedte voor sonar tracking.

Speciaal gemaakt voor de <u>SOAD</u> op Urk, die WinGPS 5 Pro 2013 gebruikt voor de opsporing van drenkelingen, is WinGPS 5 voorzien van een instelbare breedte in meters. Deze wordt gelijk ingesteld aan de sleepbreedte van de sonar achter het schip. Zo kan precies gezien worden of er geen gebied overgeslagen is. In simulatiemode kan je er ook mooie letters mee schrijven. Instellen gaat bij Trajecten/Standaardinstellingen.

2013-06-19 08-38.52 (7.77) 27.77 2013-06-19 08-37.39	Trajectinstellingen Algemeen Standaard trajectökeur: Automatisch traject bijhouden: Teken op schaal: Breedte:	Selecteer kleur

De Breedte wordt bij het Traject opgeslagen en is zichtbaar in de rechter kolom bij trajectbeheer (indien aanwezig).

Zichtbaar	Naam	Start tijd 🔻	Duur	Afstand	Gem. snelh.	Breedte	
1	Sonar tracking SOAD (10m test)	2013-06-17 14:29:05	43s	122 m	10,2 km/h	10,0 m	
V	Sonar tracking SOAD (5m test)	2013-06-04 15:47:40	42s	59 m	5,0 km/h	5,0 m	
	2013-02-12 09.11.03	2013-02-12 10:11:03	1m 10s	0,149 nmile	14,2 km/h		
	2013-02-11 10.58.49	2013-02-11 11:58:49	4m 14s	0,536 nmile	14, 1 km/h		
	2013-02-07 17.59.26	2013-02-07 18:59:26	9s	38 m	15,3 km/h		
	2013-02-07 14.32.04	2013-02-07 15:32:04	7m 39s	0,968 nmile	14, 1 km/h		